

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-III-4853/2023

Zagreb, 4. srpnja 2024.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Mario Jelušić, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Željko Jurić iz Zagreba, na sjednici održanoj 4. srpnja 2024. jednoglasno je donio

ODLUKU

- I. Ustavna tužba se usvaja.
- II. Ukidaju se presuda Županijskog suda u Splitu broj: Gž Ob-349/2018-2 od 22. studenoga 2018. i presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: P-15666/2010-147 od 26. travnja 2018. u dijelu koji se odnosi na nekretninu opisanu u točki 1. alineji 1. izreke.
- III. Predmet se vraća Općinskom građanskom sudu u Zagrebu na ponovno odlučivanje.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Željko Jurić iz Zagreba (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnio je 5. veljače 2019. ustavnu tužbu u povodu presude Županijskog suda u Splitu broj: Gž Ob-349/2018-2 od 22. studenoga 2018. (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda) kojom su odbijene žalbe tužiteljice-protutužene (bivše supruge podnositelja) i podnositelja, kao tuženika-protutužitelja i potvrđena je presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: P-15666/2010-147 od 26. travnja 2018. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda). Prvostupanjskom presudom utvrđeno je da određene nekretnine i pokretnine predstavljaju bračnu stečevinu parničnih stranaka te su suvlasništvo stranaka, svake u 1/2 dijela.

1.1. Podnositelj je istodobno s ustavnom tužbom podnio i reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Zbog navedenog, u tijeku ustavnosudskog postupka podnositelju je upućeno tzv. revizijsko pismo broj: U-III-638/2019 od 12. veljače 2019. s uputom da nakon odluke o reviziji može predložiti nastavak ustavnosudskog postupka.

Podnositelj je podneskom od 20. listopada 2023. obavijestio Ustavni sud da je Vrhovni sud rješenjem broj: Rev 1180/2019-6 od 12. rujna 2023. odbacio kao nedopuštenu njegovu reviziju te je predložio nastavak ustavnosudskog postupka ne osporivši pritom rješenje Vrhovnog suda.

Predmet se vodi pod brojem U-III-4853/2023.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

2. Predmet spora koji je prethodio ustavnosudskom postupku bila je podjela bračne stečevine. Parnični postupak pokrenula je podnositeljeva bivša supruga tražeći da sud utvrdi da više određenih nekretnina i pokretnina predstavljaju bračnu stečevinu stranaka te da su u 1/2 suvlasništvo tužiteljice.

Prvostupanjskom presudom utvrđeno je, među ostalim, da nekretnine z.k.č.br. zgr. 322 k.o. Koločep u naravi kuća ukupne površine 195 m² i z.k.č.br. 887/5 k.o. Koločep u naravi dvorište, pašnjak, ukupne površine 1.394 m², obje upisane u z.k.ul.br. 22 k.o. Koločep, predstavljaju bračnu stečevinu, da su suvlasništvo stranaka u 1/2 suvlasničkog dijela, što je podnositelj dužan priznati i trpjeti upis prava suvlasništva tužiteljice na tim nekretninama.

Podnositelj je žalbom osporavao samo taj dio prvostupanjske presude kojom je utvrđeno suvlasništvo na nekretninama na Koločepu (točka I. alineja 1. izreke prvostupanjske presude).

Tijekom cijelog postupka podnositelj je tvrdio da je zemljište na Koločepu kupljeno i kuća na tom zemljištu sagrađena isključivo novcem koji je podnositelj dobio od svojih roditelja.

2.1. Prvostupanjski sud je, vezano uz nekretnine na Koločepu, naveo sljedeće:

"Naime, ovaj sud ne prihvaća navode tuženika-protutužitelja kako je zemljište na Koločepu i kuća na tom zemljištu sagrađena isključivo novcem koji je on dobio od svojeg oca jer ovakvi navodi nisu uvjerljivi, životni niti logični, a u suprotnosti su sa drugim provedenim dokazima. Tuženik-protutužitelj tvrd da je on nakon smrti oca od svoje majke dobio na ruke iznos od 220.000,00 EUR koji mu je ostavio otac jer je drugi sin (brat tuženika) namiren na način da mu je otac darovao stan u Gundulićevoj ulici u Zagrebu i automobil Alfa Romeo, a sve kako tuženik ne bi u ostavinskom postupku zahtijevao svoj nužni dio na ovoj imovini. Kako iz dokumentacije koja prileži spisu (ugovori na listu 125 i 128 spisa) proizlazi kako se radi o jednosobnom prizemnom stanu u Gundulićevoj ulici te automobilu čija je vrijednost u trenutku darovanja 12.000,00 kn evidentno je da eventualni nužni dio koji bi pripao tuženiku-protutužitelju ne iznosi niti približno 220.000,00 EUR pa sud ne prihvaća ovakve navode tuženika-protutužitelja, odnosno isti su usmjereni jedino prema njegovom vlastitom uspjehu u ovome postupku. Iz istih razloga ovaj su ne prihvaća navode ostalih svjedoka kojim imaju određenih saznanja o ovoj činjenici (svjedokinje Jurić majka tuženika i svjedoci ... i ...) jer su isti u suprotnosti sa ovakvim utvrđenjima suda. Ovdje valja istaknuti kako je pri tome neodlučna činjenica zainteresiranosti, odnosno nezainteresiranosti tužiteljice za izgradnju predmetne kuće te njeno sudjelovanje na bilo koji način jer isto nema utjecaja na režim stjecanja bračne stečevine, pa upravo iz tog razloga sud nije saslušavao druge predložene svjedoke na ovu okolnost. Isto tako, ovaj sud ne prihvaća ovakve navode tuženika-protutužitelja jer spisu prileži

Ugovor o zajmu (list 130 spisa) sklopljen između ... i tuženika-protutužitelja na iznos od 140.000,00 EUR, a radi izgradnje kuće na Koločepu pa su neuvjerljivi navodi tuženika-protutužitelja da je sav novac za kupnju zemljišta i izgradnju kuće dobio od svojeg oca, kada je navedenim ugovorom posudio utvrđeni iznos i to bez posebno ugovorenog roka vraćanja, odnosno na poziv zajmodavca. Ovaj ugovor tuženik-protutužitelj ničime ne spominje u svojem iskazu što nije realno jer se radi o velikoj količini novca, posuđenoj upravo za gradnju kuće na Koločepu, a kako to proizlazi iz samog ugovora.

Upravo iz svega navedenoga, prema mišljenju ovoga suda novac za kupnju zemljišta na Koločepu i gradnju kuće na tom zemljištu dolazi od rada tuženika-protutužitelja. Naime, tuženik je radio kao odvjetnik u vlastitom odvjetničkom uredu te je u razdoblju od 1994. godine do 2000. godine (potvrda Porezne Uprave na listu 442 spisa) ostvarivao znatne prihode koji su proporcionalno rasli pa je životno i logično da je upravo od novca koji dolazi od njegovog rada (uključujući i pozajmice vraćane tim novcem) kupljeno zemljište i sagrađena predmetna kuća.

(...)

Slijedom navedenoga, nekretnine na Koločepu ... stečeni su za vrijeme braka stranaka i to radom, a kako bračni drugovi nesporno nisu drugačije ugovorili, suvlasnici su na istima u jednakim dijelovima."

2.2. Drugostupanjski sud odbio je žalbu podnositelja iz sljedećih razloga:

"Pri tom je prvostupanjski sud ispravno ocijenio kako tuženik tijekom postupka nije dokazao da sporne nekretnine na Koločepu predstavljaju njegovu posebnu imovinu ... Dakle, tuženik nije uspio dokazati da bi nekretnine na Koločepu (zemljište i kuća) bile stečene po drugoj osnovi koja je različita od one citirane odredbe članka 248. ObZ-a (dakle ne radom tijekom trajanja bračne zajednice) ... Da je tome tako upravo proizlazi iz izvedenih dokaza a posebno potvrde Porezne uprave iz koje je razvidno da je tuženik radeći kao odvjetnik za vrijeme trajanja braka stranaka ostvarivao znatne prihode, kao i ugovora o zajmu iz kojeg nedvojbeno proizlazi da je tužitelj od svog prijatelja posudio 140.000,00 EUR-a za gradnju kuće na Koločepu bez navođenja datuma vraćanja novca, što upućuje na to da je upravo novac od rada utrošen za kupnju zemljišta i gradnju kuće u Koločepu, vraćanje zajma kao i kupnju automobila pa nije istinit i uvjerljiv navod tuženika da je novac za kupnju zemljišta i kuće dobio od svog oca. Dakle, tvrdnja tuženika da je nakon smrti oca od svoje majke dobio na ruke iznos od 220.000,00 EUR-a koji da mu je ostavio otac na ime namirenja nužnog dijela jer da je otac darovao stan u Gundulićevoj ulici njegovom bratu i automobil marke Alfa Romeo, koji da je utrošio za kupnju zemljišta i kuće je u suprotnosti sa izvedenim dokazima. Osim toga pozivanje tužitelja na sporazum koji je pisan i potpisan rukom, a nije ovjeren i nema dokaza kada je sačinjen, tužitelj tijekom postupka nije na valjan način dokazao niti na bilo koji način dokumentirao tvrdnju o načinu primitka navedenog novca od 220.000,00 EUR-a od strane oca. Imajući u vidu da se objektivno radi o značajnom iznosu novca to je neprihvatljiva tvrdnja tužitelja o načinu prenošenja novca iz ruke u ruku bez valjane priznanice, a vodeći računa o zanimanju tužitelja. U situaciji kada stranke nisu sklopile bračni ugovor zarada koji je ostvario tuženik kao odvjetnik za vrijeme trajanja braka jest suvlasništvo stranaka za jednu polovinu dijela, pa stoga nije odlučno je li tužiteljica bila zainteresirana za gradnju predmetne kuće ili ne.

Žalba tuženika svedena je na osporavanje činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda na način osporavanja izvršene ocjene dokaza (...) prvostupanjski sud je detaljno obrazložio da predmetne nekretnine na Koločepu predstavljaju bračnu stečevinu stranka za po 1/2 dijela što potkrepljuju i izvedeni dokazi kao i mnogobrojna dokumentacija ... koje razloge kao pravilne prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, pa se žalitelji, a kako bi se izbjeglo daljnje suvišno i nepotrebno ponavljanje upućuju na obrazloženje pobijane prvostupanjske presude u tom dijelu."

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

3. Podnositelj smatra da mu je osporenim presudama povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) kao i ustavno pravo vlasništva i nasljeđivanja zajamčeno člankom 48. stavcima 1. i 4. Ustava.

Podnositelj navodi da sudovi nisu prihvatili njegovu tvrdnju, koju je potkrijepio svjedocima i pisanim dokumentima, da je zemljište na Koločepu i sagrađena kuća kupljeno isključivo novcem koji je podnositelj dobio od roditelja, te da je njihov zaključak arbitraran jer nema utemeljenja na činjenicama i dokazima provedenima u postupku. Prema mišljenju podnositelja sudovi su svojim obrazloženjem neovlašteno preispitivali volju i razloge podnositeljevih roditelja da jednom sinu daruju stan u Zagrebu u Gundulićevoj ulici i automobil, a drugome gotovinu. Također su pod sumnju stavili ne samo motive nego i mogućnost da imaju toliko imovine.

U ustavnoj tužbi navodi:

"Sudovi zaključuju da je iskaz podnositelja neuvjerljiv, neživotan i nelogičan, međutim brojni drugi dokazi potvrđuju tu njegovu tvrdnju koja je u skladu s drugim provedenim dokazima. Prije svega, tužiteljica je na raspravi 13. listopada 2012. dala iskaz u kojem spominje ugovor po kojem je podnositelj naslijedio 200.000 eura za izgradnju kuće, te da je to bilo zbog poreza. Prema tome, tužiteljica je znala za darovanje i otprilike iznos koji je podnositelj dobio, samo što sada tvrdi da je to bilo radi poreza ili da njegovi roditelji to nisu mogli uštedjeti, kako bi uvjerila sud da joj pripada suvlasništvo na spornoj nekretnini. Za primijetiti je da tužiteljica ne osporava postojanje sporazuma već ga izrijeком spominje u svom iskazu. Iako je riječ o privatnoj ispravi koja nije obuhvaćena presumpcijom istinitosti, tužiteljica nije uspjela nijednim dokazom osporiti istinitost sadržaja i namjeru sklapanja (iako je na njoj bio teret dokaza). S druge strane, podnositelj je predložio saslušanje sveukupno 9 svjedoka, od kojih je 6 saslušano, i od kojih nijedan nema osobni interes za uspjeh podnositelja u tom postupku.

Ovaj sporazum jedini je materijalni dokaz u spisu, postojanje kojeg priznaje i sama tužiteljica, no sudovi ga ignoriraju te se na njega ni ne osvrću. Prema članku 221. ZPP-a ne treba dokazivati činjenice koje je stranka priznala pred sudom u tijeku parnice - prema tome, nakon izjave tužiteljice nije ni trebalo provoditi bilo kakav daljnji dokazni postupak.

Nadalje sudovi smatraju da iznos koji je podnositelj dobio od roditelja nije proporcionalan imovini koji bi predstavljala nužni dio u ostavinskom postupku. Procjenu koliko će dati kojem od svojih sinova vršili su podnositeljevi roditelji. U slobodnom demokratskom društvu valja postoji i sloboda roditelja da odluče hoće li i koliko će od svoje imovine kojem od svoje djece ostaviti ili dati. Nigdje nije propisano da su roditelji dužni ostaviti ili dati svakom od svoje djece jednaki dio. Podnositelj smatra da je ovo toliko notorno da nema potrebe dalje obrazlagati. Prvostupanjski sud se je međutim upustio u samostalnu, nepotrebnu, procjenu ekvivalenata darovanja podnositeljevih roditelja! I to pogrešno. Kad je već prvostupanjski sud pristupio matematičkom zbrajanju, građevinskoj samostalnoj procjeni (nepoznato je na koji je način sud zaključio da je riječ o stanu u prizemlju!), podnositelj će samo spomenuti da je stan koji je dobio njegov brat veličine 65m², u Gundulićevoj blizu Masarykove, čija vrijednost u trenutku darovanja a i danas ide sve do 3.500 eura po m². Prema tome, nesporno je riječ o jednakim vrijednostima.

Sud nije prihvatio iskaze svjedoka koji su imali saznanja o navedenim činjenicama, od kojih su neki bili kućni prijatelji tužiteljice i podnositelja, dakle, dobro

upoznati sa životnim pričama stranaka, i nemaju nikakav poseban interes za uspjeh u sporu bilo tužiteljice bilo podnositelja. Upravo suprotno, naći se između dvoje prijatelja kojima su podjednako lojalni, jedino je logično, zdravorazumski i ispravno od strane tih svjedoka bilo reći istinu. Prvostupanjski sud paušalno navodi da su iskazi u suprotnosti s utvrđenjima suda! Ne obrazlaže kako je došao do tog zaključka, zašto mu navodi svjedoka, koji nemaju razloga svjedočiti u korist nijedne od stranaka u sporu, nisu uvjerljivi. A svoja 'utvrđenja' temelji na tako paušalnim razlozima koje će podnositelj i u nastavku prikazati.

(...)

Prema tome, sud je jedino utvrdio da je podnositelj ostvario 'znatne prihode', a propustio je uzeti u obzir i znatne rashode koje su stranke imale u tom razdoblju (koji su, ponavlja se, nesporni i za sud). Sud se dakle upustio u ispitivanje samo prihoda podnositelja (ne i rashoda!) i mogućnosti da podnositelj sam stekne određena sredstva za kupnju te nekretnine. S druge strane nije uopće ispitao vjerodostojnost tvrdnji tužiteljice da je ona u stjecanju te imovine sudjelovala novcem dobivenim od 'njezinih odšteta'.

U svoj zaključak o tome da sporna nekretnina spada u bračnu stečevinu, sud je uvrstio i pozajmice koje su 'vraćene novcem koji dolazi od podnositeljevog rada'. Sud međutim propušta uvidjeti važnu činjenicu, a to je da je zajam na kojem temelji svoju presudu realiziran 9. ožujka 2007., nakon što je kuća na Koločepu već sagrađena. To se lako može utvrditi uvidom u Izvod iz zemljišnih knjiga gdje se vidi da je kuća kao građevina upisana još 2006. godine.

Zaključak je suda da je podnositelj dovoljno zarađivao pa da se iz te zarade kupila sporna nekretnina. Na navodni financijski doprinos tužiteljice nije se ni osvrnuo. Nije stavio u ravnotežu utvrđene prihode podnositelja i naprijed navedene, i u spisu dokumentirane, neosporene (odnosno čak potvrđene od strane tužiteljice) rashode podnositelja i obitelji. Zdravorazumski, u 'računici' prvostupanjskog suda nešto ne štima. Kraj takvog stanja stvari, odnosno unatoč tome, sud odbija prihvatiti i ispitati mogućnost da je novac 'došao' na neki treći način (darovanjem od roditelja).

Podnositelj ne spori pravo suda da po slobodnoj ocjeni utvrdi od kuda je onda 'došao' taj novac. Podnositelj je međutim dokazao da je taj novac potekao od posebne imovine, a s druge strane tužiteljica nije dokazala protivno niti je sam sud utvrdio koji bi to izvori bili kraj takvog činjeničnog stanja. Jednostavno zaključiti da je riječ o bračnoj stečevini samo zbog toga što je nekretnina izgrađena za trajanja braka protivno je načelu savjesne i brižljive ocjene dokaza s jedne strane, a s druge strane izravno utječe na imovinska prava podnositelja.

(...)

Na sve navedeno podnositelj je ukazivao u svojoj žalbi. Drugostupanjski sud zaključio je da je prvostupanjski sud detaljno obrazložio da sporne nekretnine čine bračnu stečevinu 'što potkrjepljuju i izvedeni dokazi kao i mnogobrojna dokumentacija', te je prihvatio to obrazloženje, a radi izbjegavanja suvišnog i nepotrebnog ponavljanja podnositelja je uputio na obrazloženje prvostupanjske presude.

(...)

Podnositelj je zbog arbitrarnih presuda ostao bez polovice svog vlasništva na nekretnini na Koločepu. Ignoriranjem i može se reći omalovažavanjem volje oca podnositelja da dio svoje imovine podijeli između svoje djece, podnositelja i njegovog brata, pri čemu je valjda slobodan odlučiti koliko će i u kojem obliku dati svakom od sinova, u vidu darovanja ili nasljeđivanja, u obliku stana, auta, ili gotovine, sudovi su povrijedili pravo podnositelja na nasljeđivanje."

Zaključno, podnositelj predlaže ustavnu tužbu usvojiti i ukinuti osporene presude u dijelu u kojem ih podnositelj pobija.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

4. Ustavni sud, kao gospodar pravne kvalifikacije prigovora iz ustavne tužbe, ispitat će podnositeljeve prigovore u okviru članka 29. stavka 1. Ustava koji glasi:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da ... sud pravično ... odluči o njegovim pravima i obvezama ..."

a) Načelna stajališta

5. Pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava, skup je postupovnih jamstava kojima se osigurava postupovna pravičnost postupka. Ono ima tako važno mjesto u demokratskom društvu da ne može biti nikakvog opravdanja za restriktivno tumačenje tih jamstava. Načelo pravičnosti sudskog postupka treba poštovati u svim okolnostima. Međutim, odgovor na pitanje što čini pravičan postupak ne može podlijegati jednom nepromjenjivom pravilu, već ovisi o svim okolnostima svakog pojedinog postupka.

5.1. Ustavni sud ponavlja da nije njegova zadaća preuzeti ulogu sudova te utvrđivati činjenice i tumačiti pravo u konkretnim sudskim predmetima, već je to prvenstveno zadaća redovnih sudova. Ustavni sud neće dovoditi u pitanje utvrđenje činjenica, ocjenu dokaza i tumačenje zakona od strane redovnih sudova, osim u slučaju očite arbitrarnosti, kad primijeti da zaključci redovnih sudova nisu imali nikakvu pravnu osnovu, odnosno da su redovni sudovi primijenili zakon u određenom slučaju očigledno pogrešno ili tako da su došli do proizvoljnih zaključaka (odluka Ustavnog suda broj: U-III-1686/2018 od 13. srpnja 2021., www.usud.hr).

5.2. Pravo na pravično suđenje nameće obvezu sudovima da provedu temeljito ispitivanje podnesaka, tvrdnji i dokaza koje su stranke iznijele. Obrazloženja sudskih odluka iznimno su važna jer je nedostatak relevantnih i dostatnih razloga za ocjene kakve su odlukom dane prvi i najvažniji znak koji upućuje na arbitrarno sudsko odlučivanje. Iako ta ustavna obveza ne smije biti shvaćena tako da sudovi moraju detaljno odgovoriti na svaki argument koji stranke iznesu u postupku, odnosno u žalbama ili drugim odgovarajućim podnescima, već širina te obveze ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja, razlozi na kojima se temelji sudska odluka moraju dovesti do uvjerenja da je sud stvarno ispitao slučaj i odgovorio na sve bitne navode stranaka. U protivnom, neće se moći smatrati da je odluka suda zadovoljila opće zahtjeve koji proizlaze iz Ustavom zajamčenog prava na pravično suđenje (odluka Ustavnog suda broj: U-III-3538/2017 od 18. travnja 2019., www.usud.hr).

b) Primjena navedenih načelnih stajališta

6. Ustavni sud primjećuje da je konkretna parnica vođena radi utvrđenja više nekretnina i pokretnina bračnom stečevinom. Sudovi su, uz pokretnine, bračnom stečevinom utvrdili dvije nekretnine. Podnositelju je tijekom tog postupka, ali i u ovom ustavnosudskom, sporno utvrđenje bračnom stečevinom samo jedne od tih nekretnina, konkretnije, one na Koločepu, sa svim ostalim se u biti suglasio. Žalbu je naime podnio osporavajući prvostupanjsku presudu samo u odnosu na nekretnine na Koločepu. To izrijekom navodi i u ustavnoj tužbi, ustrajući na tvrdnji da je to zemljište

kupljeno i kuća sagrađena novcem koji spada u njegovu vlastitu imovinu, neovisno od ostale imovine za koju ne dovodi u pitanje da se prema mjerodavnim propisima smatra bračnom stečevinom.

6.1. Podnositelj je tijekom parničnog postupka tvrdio da je 220.000 eura od kojih je kupljeno zemljište i sagrađena kuća na Koločepu, dobio od roditelja, tj. otac je prije smrti dao nalog majci da taj novac da podnositelju, budući da je otprilike jednaku vrijednost stana i automobila darovao drugom sinu, podnositeljevom bratu. Naknadno su podnositelj i njegova majka potpisali sporazum prema kojem se podnositelj odriče potraživanja nužnog dijela na stanu koji je darovan njegovom bratu. Postojanje takvog sporazuma između podnositelja i njegove majke nije sporila ni tužiteljica.

Provjeravajući ove tvrdnje podnositelja, prvostupanjski sud je iz dokumentacije koja prileži spisu utvrdio da vrijednost jednosobnog prizemnog stana u Gundulićevoj i automobila, koje je dobio brat podnositelja, nije ni približno 220.000 eura koliko je od roditelja dobio podnositelj, što znatno premašuje vrijednost eventualnog nužnog dijela. Sud nije prihvatio ni iskaze svjedoka koji su potvrdili tvrdnju podnositelja, "jer su isti u suprotnosti sa ovakvim utvrđenjima suda". Nadalje, prvostupanjski sud se pozivao na Ugovor o zajmu sklopljen između Ž. Z. i podnositelja od 140.000,00 eura.

Iz navedenog je prvostupanjski sud zaključio da novac za kupnju zemljišta i gradnju kuće na Koločepu "dolazi od rada tuženika-protutužitelja", koji je kao odvjetnik ostvarivao znatne prihode od 1994. do 2000. godine.

Drugostupanjski sud smatra da podnositelj nije uspio dokazati da bi nekretnine na Koločepu bile stečene po drugoj osnovi, a ne radom tijekom trajanja bračne zajednice. To utvrđenje temelji na potvrdi Porezne uprave iz koje je razvidno da je podnositelj kao odvjetnik za trajanja braka stranaka ostvarivao znatne prihode kao i ugovor o zajmu iz kojeg proizlazi da je podnositelj posudio 140.000 eura od svog prijatelja za gradnju kuće na Koločepu "bez navođenja datuma vraćanja novca, što upućuje na to da je upravo novac od rada utrošen za kupnju zemljišta i gradnju kuće u Koločepu, vraćanje zajma kao i kupnju automobila pa nije istinit i uvjerljiv navod tuženika da je novac za kupnju zemljišta i kuće dobio od svog oca". Sporazum koji su sklopili podnositelj i njegova majka, drugostupanjski sud ne smatra valjanim dokazom jer nije ovjeren i nema dokaza kada je sačinjen.

6.2. Ustavni sud primjećuje da sudovi nisu prihvatili tvrdnju podnositelja da je novac dobio od roditelja jer su utvrdili da je vrijednost stana i automobila koje je dobio podnositeljev brat znatno niža od vrijednosti gotovine koju je dobio podnositelj, pa nije vjerojatno da je novac dobio kako bi se odrekao potraživanja nužnog dijela za taj stan. Ovo zato što je riječ o jednosobnom stanu i vrijednosti automobila 12.000 kuna, kako utvrđuju sudovi, a iskaze svjedoka koji su potvrdili tvrdnju podnositelja nisu prihvatili jer su u suprotnosti s tim utvrđenjem suda o nejednakim vrijednostima darovanog bratu i podnositelju. Tvrdnju podnositelja dakle, smatraju neživotnom i nelogičnom, jer smatraju da je podnositelj od roditelja dobio puno više nego njegov brat.

Svoje utvrđenje da podnositelj nije dobio novac od roditelja kako tvrdi, temelje i na Ugovoru o zajmu sklopljenom između Ž. Z. i podnositelja od 140.000,00 eura, koji je

bez datuma vraćanja novca. Smatraju nespornim da je taj novac posuđen upravo za gradnju kuće na Koločepu.

Konačno, utvrđuju da je ostvarivao znatne prihode.

6.3. Podnositelj u ustavnoj tužbi navodi da je brat dobio stan od 65 m² u centru Zagreba čija vrijednost u trenutku darovanja, a i danas ide sve do 3.500 eura po m². Drugim riječima, da je nesporno riječ o jednakim vrijednostima.

Podnositelj u ustavnoj tužbi nadalje navodi da je zajam od 140.000 eura realiziran 9. ožujka 2007., a kuća na Koločepu je sagrađena (i upisana u zemljišnim knjigama kao građevina) još 2006. godine.

Također navodi da su sudovi uzeli u obzir smo njegove prihode, a ne i značajne rashode (kupnja broda, dva automobila, putovanja), kada su zaključili da je novac za koji tvrdi da ga je dobio od roditelja u biti zarađeni novac.

Podnositelj navodi da je na sve to ukazivao u svojoj žalbi, a da se na te ključne okolnosti drugostupanjski sud nije očitovao, odnosno samo je prihvatio utvrđenja prvostupanjskog suda i uputio na njegovo obrazloženje.

7. Polazeći od činjenica i okolnosti ovog slučaja, ocjena je Ustavnog suda da su sudovi propustili uzeti u obzir sve činjenične i pravne elemente koji su objektivno mjerodavni za donošenje odluke, odnosno da osporene odluke nisu obuhvatile sve važne aspekte razmatranog slučaja koji su mogli utjecati na konačnu odluku suda.

Naime, sudovi su svoje odluke u biti temeljili na zaključku da je neživotno i neuvjerljivo da bi roditelji jednom sinu darovali više nego drugom sinu, paušalno uspoređujući vrijednost dara koju je dobio podnositeljev brat, konstatirajući da je riječ samo o jednosobnom stanu u centru Zagreba. Stvorivši takvo uvjerenje, sve provedene dokaze cijenili su polazeći od njega, pa tako iskaze svjedoka nisu prihvatili jer su u suprotnosti s tako prethodno formiranim uvjerenjem. Sudovi nisu obrazložili zašto sumnjaju u iskaze svjedoka, odnosno što to čini njihove iskaze nevjerodostojnima u okolnostima konkretnog slučaja. Također, sudovi nisu obrazložili dostatnim i relevantnim razlozima zašto sporazumu sačinjenom između podnositelja i njegove majke, kao privatne isprave, odriču ikakvu dokaznu snagu samo iz razloga što nije ovjeren, kraj činjenice da njegovo postojanje ne spori ni sama tužiteljica, već ga naprotiv i izrijekom spominje u svom iskazu. Proizlazilo bi dakle, da ni ona ne dovodi u pitanje da je "sporni" sporazum sklopljen, a motivi zbog kojih je taj sporazum sklopljen i na koje ona ukazuje u svom iskazu, po ocjeni Ustavnog suda sami po sebi su irelevantni za utvrđivanje njegovog postojanja (v. točku 6. obrazloženja ove odluke).

Sudovi nadalje nisu obrazložili zašto ne prihvaćaju kao vjerodostojne tvrdnje podnositelja o okolnostima sklapanja ugovora o zajmu, konkretno tvrdnju da je ugovor realiziran nakon izgradnje kuće.

Ustavni sud stoga ocjenjuje da presude kojima je usvojen tužbeni zahtjev tužiteljice u odnosu na nekretninu na Koločepu, u svjetlu činjenica utvrđenih u sudskom postupku, ne udovoljavaju zahtjevu dostatnosti, relevantnosti i uvjerljivosti razloga

kojima su se sudovi vodili u donošenju presuda, zbog čega se osporene presude mogu smatrati arbitrarnima.

Ustavni sud ocjenjuje da je podnositelju povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

8. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 76. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) odlučeno je kao izreci.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
Ingrid Antičević Marinović, v. r.